VIIKONVAIHDE

IKIVIHREÄT

MARKKU VUORIKARI

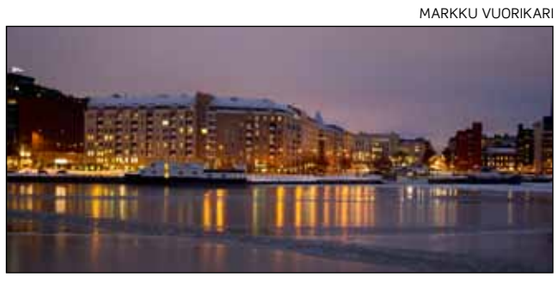

Sataman valot -kappaleella Harmony Sisters nousi kuuluisuuteen.

Sulosäveliä Kotkasta

”Aallokko rantaan lyö ja
valot satamassa loistaa.
Kaupungin tumma yö
jo peittää varjollaan.”

Harmony Sisters levytti vuonna 1937 käännösiskelmän Sataman valot, josta muodostui nopeasti ikivihreä. Lauluyhtyeen ensisingle kipusi Suomen myydyimpien levyjen joukkoon ja siivitti kotkalaissisarukset menestykseen.

Tunnelmallinen foxtrot oli alkujaan wieniläissyntyisen **Will Groszin** sävellys Harbour Lights, johon suomenkieliset sanat teki **Aimo Mustonen**. Levyllä lauluryhmää säesti legendaarinen Dallapé-orkesteri.

Ensimmäinen naisyhtye

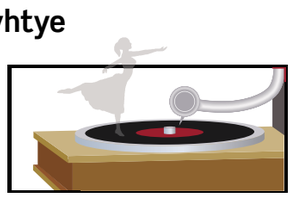

Harmony Sistersiä pidetään Suomen ensimmäisenä naisyhtyeenä. Se oli myös ensimmäinen Yleisradion kautta julkisuuteen ponnahtanut yhtye.

Kotkalaiset sisarukset **Vera**, **Maire** ja **Raija Valtonen** aloittivat uransa tulkitsemalla amerikkalaisia viihdepaloja englanniksi.

Nimekäs kapellimestari ja tuottaja **Georg de Godzinsky** sai heidät vaihtamaan laulukielensä suomeen.

Uusi tyyli mullisti

Vaikka kolmikon herkkä harmonia kuulostaa nykymakuun varsin säyseältä, Harmony Sisters edusti omana aikanaan aivan uudenlaista musiikkisuuntausta.

Aikakauden oopperatähdistä poiketen siskokset eivät tulkinneet korkealta ja kovaa, vaan lauloivat mikrofoneilla amerikkalaisten esikuviensa tavoin. Vaikutteita yhtye otti esimerkiksi Boswell Sisters -sisarustriolta.

Karut sotavuodet

Sota-aikana Harmony Sisters esiintyi sotasairaaloissa ja viihdytyskiertueilla.

Yleisradio lähetti yhtyeen 1940-luvun alussa kahdesti Saksaan, jolloin heidän oli karsittava ohjelmistostaan juutalaissäveltäjien laulut, niiden joukossa Sataman valot.

Hitlerin Saksan vainojen kohteeksi joutui myös kappaleen säveltäjä Will Grosz, joka onnistui pakenemaan kolmannen valtakunnan kauhuja Englantiin.

Tie vei Ruotsiin

”Nuo valot kirkkahat,
kun illoin satamassa loistaa.
Ne muistot johtavat
luo kauniin synnyinmaan.”

Rauhan tultua Harmony Sisters saavutti suosiota Suomen lisäksi Ruotsissa, jossa se levytti ja esiintyi aktiivisesti vuosikymmenen ajan. 1950-luvun puolivälissä sisarusten tiet kuitenkin lähtivät erilleen.

Heidän perintöään jatkoi Metro-tytöt ja myöhemmin 1980-luvulla How Many Sisters -ryhmä.

Miesnäkökulmaa toi puolestaan nuorisoidoli **Kai Lind**, joka levytti Sataman valot Saukin eli **Sauvo Puhtilan** sanoittamana versiona vuonna 1960.

RIKU-MATTI AKKANEN

KANSAN SUUSTA

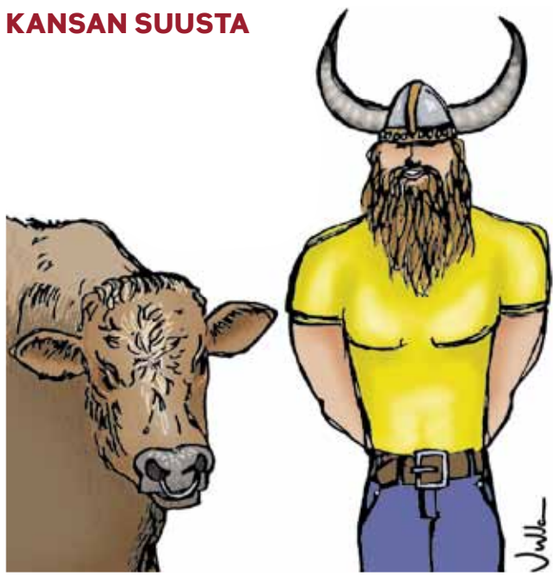

Sanasta miestä

Sanasta miestä, sarvesta härkää, sanotaan. Sanontaa selittää sen karjalainen toisinto, joka kertoo, että lehmiä pidetään kiinni sarvesta, miestä sanasta.

Hollannissa sanonta tunnetaan muodossa ”hevosta suitsista, miestä sanoista”.

Eri puolilla maailmaa on arvostettu ihmisiä, jotka ovat sanojensa mittaisia. Sanan pitäminen on kunnia-asia, sillä ”ennen mies maansa myö kuin sanansa syö”.

Kokemuksesta tiedämme, kuinka helposti tuleekaan luvattua kaikenlaista. Esimerkiksi vuodenvaihteessa lupaukset luikahtavat suusta yhtä liukkaasti kuin ehdokkaalta vaalien alla.

Liiallinen lupaaminen kertoo huonosta harkinnasta, ”en lupaa mitään” on puolestaan tylsää. Niinpä arabialainen neuvo ei ole hullumpi: lupaa vähän, mutta täytä lupauksesi. Kyetäkseen tähän on oltava oman suunsa herra.

Kansa sanoo lupausta velkaa pahemmaksi ja rahoja kalliimmaksi. Toisaalta tyhjiä lupauksia antanut voi kuitata asian sanomalla, että puheet ovat puheita. Ja Turtolassa uskottiin, ettei lupaus miestä köyhdytä. Mutta luottamus voi kyllä mennä.

Asia on helposti sanottu, mutta sanan ja teon välillä on monta muttaa ja mutkaa. Mikä on sanottu, ei vielä ole tehty. Sanat vesikuplia, teot kultapisaroita, sanoo tiibetiläinen.

TOPI LINJAMA

Leipuri innostui jäsenkorjauksesta

Leipurimestari Olli Backman kouluttautui eläkeiässä kalevalaiseksi jäsenkorjaajaksi. Backman pyörittää nyt pullien ja leipien sijasta ihmisen jäsenet järjestykseen.

Vastaanottotiloihin opastaa entisestä ammatista muistuttava kyltti.

KANNUS

Uuden ammatin hankkinut **Olli Backman** ehti toimia leipurimestarina lähes 40 vuotta. Vakituinen pesti alkoi heti armeijan jälkeen perheen omistamassa leipomossa.

”Aamulla pääsin armeijasta ja iltapäivällä otin jo leipiä pois uunista.”

Perinteikkään leipomon tarina päättyi konkurssiin kesällä 2006.

”Olin juuri täyttänyt 60 vuotta. Konkurssin jälkeen pari vuotta meni ihmetellessä ja appiukon perikunnan metsiä hoitaen. Sitten innostuin lähtemään kaksivuotiseen metsänomistajan metsäkouluun”, Backman kertoo.

Kiinnostus jäsenkorjaukseen syntyi puolison kautta.

”Vaimollani **Eiralla** on ollut vuosikymmeniä vaikeuksia selkänsä kanssa. Olen kuskannut häntä hoidettavaksi milloin minnekin. Kalevalaisesta jäsenkorjauksesta hän tuntui saavan parhaan avun.”

”Keväällä 2010, kun teimme jälleen kerran lähtöä Kokkolaan vastaanotolle, Eira ilmoittikin, että aika oli varattu minulle. Eira ja jäsenkorjaaja olivat sopineet keskenään roikkuvan olkapääni hoitamisesta.”

Tilat navettaan

Kilttinä miehenä Backman lähti Kokkolaan, vaikka ei ollut aiemmin hakeutunut edes hierottavaksi. Sehän oli ”akkain touhua”.

Hoidon päätteeksi jäsenkorjaaja kysyi, miltä asiakkaasta tuntui. Backman totesi, ettei juuri miltään, samalta kuin ennenkin.

”Kotimatkalla autoa ajaessani tajusin ison eron koko kehossani ja soitin kotiin päästyäni jäsenkorjaajalle. Kysyin, voinko minä ryhtyä opettelemaan tätä taitoa. Sain tietää, että seuraavana syksynä Kälviällä alkaisi kolmivuotinen koulutus.”

Backman valmistui viime toukokuussa 67-vuotiaana kalevalaiseksi jäsenkorjaajaksi. Hän pitää vastaanottoa omassa pihapiirissään, vanhaan navettaan kunnostamissaan tiloissa.

”Tällä paikalla oli aikoinaan vasikoiden karsina ja tuossa nurkassa kasvatettiin appiukon kanssa mureat possut joulupöytään. Ne saivat herkutella itsensä pulleiksi leipomon jämillä.”

Vahva näppituntuma

Muistona pitkästä leipurinurasta vastaanottohuoneen seinällä on kehyksissä mestarinkirja. Vuosikymmenten vahva näppituntuma, sormilla ja käsillä tekemisen taito, on jalostunut sujuvasti asiakkaiden hyvinvointia edistämään.

”Valtaosa asiakkaista tulee vastaanotolle akuutin tarpeen takia, mutta yhä useampi ottaa tavakseen käydä säännöllisesti pitääkseen itsensä jatkuvasti hyvässä kunnossa. Vaimokin nukkuu nykyään koko yön kuin tukki ilman tukityynyjä.”

Backmanin leipurintaidoista saavat edelleen nauttia niin perhe kuin ystävätkin. Lastenlasten herkkua on Olli-vaarin tekemä Keski-Pohjanmaan maakuntaleipä maitorieska.

JOHANNA RANTANEN

PÄVI KARJALAINEN

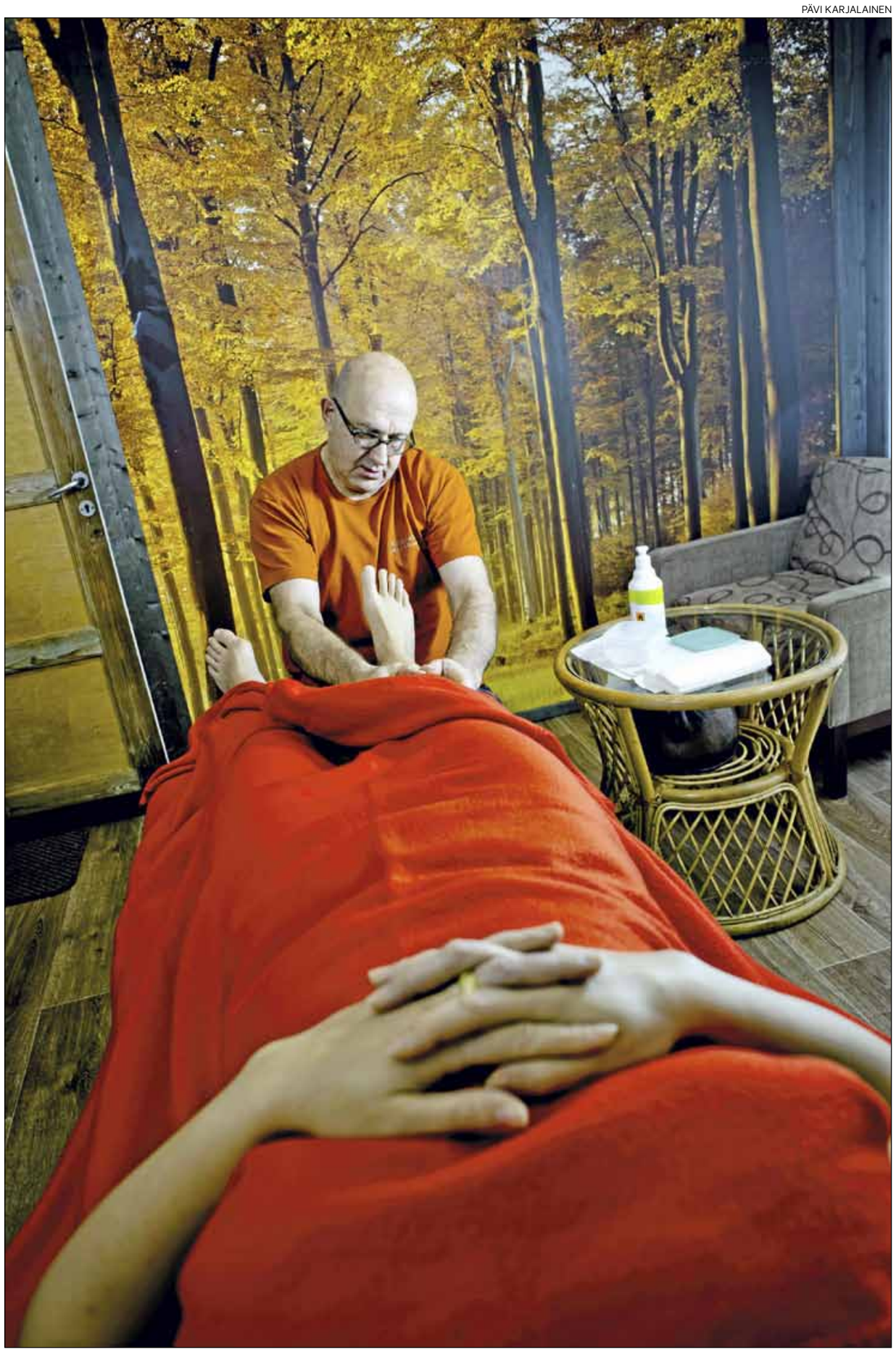

Jäsenkorjaaja Olli Backman käy läpi koko kehon jalkapohjista päälaelle. Vaivan syy on usein muualla kuin siellä missä kipu tuntuu.

Käsittelyn jälkeen on syytä välttää rajua liikuntaa.

Ennen hoitoa kartoitetaan kipuja ja muita vaivoja.

Kalevalaisessa käsittelyssä

Jäsenkorjaaja **Olli Backman** ottaa toimittajan puolentoista tunnin käsittelyyn. Ensin käydään läpi taustatiedot: vanhat vammat ja vaivat, mahdolliset hoitoa rajoittavat tekijät.

Ei ole ongelmia sydämen kanssa, ei vaikeita kulumia eikä tahdistinta. Flunssakaan ei vaivaa enkä ole raskaana.

”Harva terveydentila sinällään estää täysin hoidon antamisen. Vaivat voivat kuitenkin vaikuttaa esimerkiksi siihen, kuinka hellästi tai perusteellisesti asiakasta voi käsitellä”, Backman taustoittaa.

Otan mukavan asennon selälläni, peiton alla hoitopöydällä. Hieman tylyltä tuntuu kuulla, että lantio on kierossa ja toinen koipi toista lyhyempi.

Jalkapohjista päänahkaan

Hoito alkaa jalkapohjista. Backman pyytää ojentamaan ja koukistamaan nilkkoja, käsittelee sääret ja reidet.

> »Kipeän selän aiheuttaja saattaa loppujen lopuksi olla kauan sitten unohtunut nilkan nyrjähdys.«
>
> OLLI BACMAN

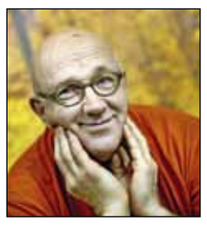

Koukistelen koipiani, jäsenkorjaaja painelee sieltä täältä määrätietoisesti. Mikään ei tee kipeää. Kädet ja jokainen sormikin hoidetaan erikseen.

Sitten siirrytään jakkaralle. Backman käy läpi selän, pyytää kiikkumaan kellonviisarina puolelta toiselle, välillä eteen ja taakse. Sitten heilutan sivusuunnassa vuorotellen molempia jalkojani.

Lopuksi vahvat leipurinsormet käsittelevät vielä kasvoni ja päänahkani.

Käsittelyn jälkeen on suositeltavaa välttää rajua liikuntaa ja kovaa saunomista muutama päivä.

Vaivan syytä jäljittämässä

”Kalevalaisen jäsenkorjauksen idea on käsitellä koko ihminen”, Backman kertoo.

”Vaivan syy on usein jossain aivan muualla kuin missä kipu tuntuu. Hoitoa ei voi jättää kesken, sillä kun aloitetaan jalkapohjista, kudosnesteet lähtevät liikkeelle. Ne täytyy saattaa oikeaan kiertoon.”

Asiakkaat ovat etupäässä työikäisiä ja sitä vanhempia. Nuoria eivät krempat vielä aja vastaanotolle, vaikka heilläkin on usein toimintoja rajoittavia ja kipuja aiheuttavia ongelmia, kuten selkäsärkyjä.

”Kipeän selän aiheuttaja saattaa loppujen lopuksi olla vaikka kauan sitten unohtunut nilkan nyrjähdys. Sen myötä askel on saattanut muuttua hieman erilaiseksi kuin ennen. Vuosien saatossa virheasento johtaa erilaisiin vaivoihin.”

JOHANNA RANTANEN

”Ei hoideta vain kipua”

Kansanlääkintäseuran puheenjohtaja **Päiviö Vertanen** on tottunut siihen, että ihmiset sekoittavat jäsenkorjauksen eri muodot keskenään. Tavallisinta on, että kalevalainen jäsenkorjaus sekoitetaan kaustislaiseen jäsenkorjaukseen.

”Molemmilla on toki samat juuret ja keskipohjalaiset perinteet. Perusero on, että kaustislaiset pureutuvat ensisijaisesti asiakkaan ilmoittamaan vaivaan, esimerkiksi kipeään nilkkaan tai selkään. Niveliä niksautetaan järjestykseen. Kalevalainen jäsenkorjaus puolestaan huomioi ihmisen kokonaisvaltaisesti.”

Kalevalainen jäsenkorjaus on Vertasen mukaan kudosystävällistä, virheasentoja tasapainottavaa mobilisaatiohoitoa. Se perustuu kehon anatomis-fysiologisten toimintojen käytännön ymmärtämiseen.

”Ei hoideta vain kipua, vaan poistetaan sen aiheuttaja. Hoidon vaikuttavuus on tieteellisesti osoitettu.”

Itä-Suomen yliopiston emeritusprofessori **Osmo Hänninen** toimii tiiviissä yhteistyössä Kansanlääkintäseuran kanssa. Tavoitteena on Vertasen mukaan saada kalevalainen jäsenkorjaus ja siihen liittyvä osaaminen hyväksyttyä suomalaisen terveydenhuollon piiriin.

Kansanlääkintäseura ry ylläpitää julkista osaajarekisteriä. Rekisteriin pääsy edellyttää kolmevuotista monimuotokoulutusta, jonka aikana opiskelija tekee vähintään 300 dokumentoitua hoitoa.

Tällä hetkellä eri puolilla maata toimii melkein 400 osaajaa.

JOHANNA RANTANEN

www.kansanlaakintaseura.fi